

УНИВЕРЗИТЕТ ПРИВРЕДНА АКАДЕМИЈА У НОВОМ САДУ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИВРЕДУ И ПРАВОСУЂЕ У НОВОМ САДУ

**ОБРАЗАЦ ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
РАДЕ ГЛОМАЗИЋ
НОРМАТИВНО-ПРАВНА РЕШЕЊА ЗА ИЗГРАДЊУ ЗЕЛЕНЕ ЕКОНОМИЈЕ СРБИЈЕ – Компаративна
анализа законодавних решења и праксе Европске уније и Србије – de lege lata, de lege ferenda
-обавезна садржина-**

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовao комисију

Одлуком Наставно–научног већа Правног факултета која је донета на трећој седници новог сазива већа дана 03.02.2020. године, одређена је Комисија за оцену докторске дисертације кандидата Радета Гломазића, под називом „НОРМАТИВНО-ПРАВНА РЕШЕЊА ЗА ИЗГРАДЊУ ЗЕЛЕНЕ ЕКОНОМИЈЕ СРБИЈЕ – Компаративна анализа законодавних решења и праксе Европске уније и Србије – de lege lata, de lege ferenda“.

2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

Проф. др Милан Почуча – редовни професор, привредноправна и грађанскоправна ужа научна област, Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду – ментор

Доц. др Маријана Младенов – доцент, међународоправна ужа научна област, Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду – председник Комисије

Проф. др Марио Лукиновић - ванредни професор, Правни факултет Универзитета Унион у Београду – члан Комисије

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме:
Раде, Миодраг, Гломазић

2. Датум рођења, општина, Република:
14.март 1974. Подгорица, Црна Гора

3. Претходно стечено звање (датум и место одбране):
Мастер правник - 2016, Универзитет Привредна Академија, Правни Факултет за Привреду и Правосуђе, Нови Сад, Војводина, Србија

Дипломирани правник, 2011, Универзитет Привредна Академија, Правни Факултет за Привреду и Правосуђе, Нови Сад, Војводина, Србија

Пост-дипломске студије одрживог развоја у пословању, 2011, Универзитет у Кембриџу, Програм за одрживо лидерство (ЦПСЛ), Камбриџ, Уједињено Краљевство

Специјалиста за управу јавног сектора, 2009, Универзитет Харвард, Џон Ф. Кенеди Школа за јавну управу, Камбриџ МА, САД

Магистар пословне администрације (МБА), 2009, Линколн Универзитет, Оакланд, КА, САД

Магистар економских наука, 2009, Сингидунум Универзитет, Београд, Србија

4. Научна, односно уметничка област из које је претходно стечено звање:

Правне науке, Економске науке

5. Приказ стручних, научних, односно уметничких, радова (по категоријама):

Кандидат је објавио више научних стручних радова из области економије, права и екологије.
Неки од најважнијих радова су:

Уџбеници (наслов, аутори, година издања, издавач):

1. Вук Раичевић, Раде Гломазић. Значење и облици социјалног пфредузетништва, издавач, Friedrich Ebert Stiftung, укупно 217 стр..24cm, 2012 ISBN978-86-83767-41-0,
2. Вук Раичевић, Раде Гломазић, Монографија са насловом „Еколошко правни аспект стања енергетске ефикасности у Србији“, 2017

Категорија М23: Рад у међународном часопису

3. Vuk Raicevic, Julio Bin, Rade Glomazic, Sustainable Development of Tourism, Social and Economic Growth, Preservation of Local Culture and Traditions, Low Carbon and Low Impact to Biodiversity: How Can a Financial Institution Be Part of The Change, Nacional academy of Management, Actual Problems of Economics, No 9 (147), 2013, str. 464.
4. Vuk Raičević, Rade Glomazic, Business - NGO Partnersships for Sustainable Development of Politikal Adn Legal Environment of Serbia, Actual problems of economics, 2014 / 6 / 1 , Vol 155, Issue 6, p153.

Категорија М24: Рад у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком:

5. Ševarlić M., Raičević V., Glomazić R., Sustainable development of the farmers cooperative system in ap vojvodina, Ekonomika poljoprivrede, 2012, No. 3/2012.
6. Ševarlić M., Raičević Vuk., Glomazić R., 2012, "Sustainable agriculture policy in support of farmers cooperative system "Ekonomika poljoprivrede, No. 4/ 2012.

Категорије М31-М36 (Зборници међународних научних скупова):

7. Раичевић Вук., Гломазић Р., Матијашевић Ј., ” Управљање пројектима кроз ИТ комуникације”, и Међународни научни скуп “Моћ Комуникације 2012” Београд ЗБОРНИК РАДОВА , ИСБЕН 978-99955-49-91-6, стр.206-219, Цертификат којим се потврђује учешће на скупу бр.Но.52/12 од 6.06. 2012. (Лично излагао на скупу по позиву)
8. Раичевић Вук., Гломазић Раде., (2012), ”Социјално предуеће у Европи политички и правни аспекти”, Рад по позиву за научну конференцију са међународним значајем, Ресурси Србије, Зборник Радова, ИСБН 978-86-85985-19-5, стр. 451 (Позивно посмо).

Категорија М51: Рад у водећем часопису националног значаја:

9. Павловић, В. Раичевић, Р. Гломазић, “Правни оквир за социјална предузећа у Европи, Пословна економија, С. Каменица, No. 2/2012
10. В. Раичевић, М. Савић, Р. Гломазић, Европско законодавство, Енергентска ефикасност у Србији-Анализа стања, Правна регулатива и понтенцијал за развој, Београд , No.41/2012
11. С. Нешковић, В. Раичевић, Р. Гломазић, „Економска шпијунажа и заштита конкурентности – контраверзе европског законодавства“ Европско законодавство, Изворни научни рад, Но.45-46/ 2013, Стр. 153, ИССН 1451-3188
12. В. Раичевић, Р. Гломазић „Изазов европске уније - пут ка одрживом, безбедном и стабилнијем привредном расту, Европско законодавство, Но 51/2015, стр.119-134

Категорија М52: Рад у часопису националног значаја:

13. Раичевић В., Гломазић Р., Спасић С., (2010) “Патентно право и биотехнологија или ко ће први патентирати људски живот“ Педагошка стварност, No.5- 6,
14. Раичевић В., Гломазић Р., Спасић С., “Диверзитет (не) жигова “ Педагошка стварност“, No-7- 8/2010,

Категорија М53: Рад у научном часопису

15. Раичевић В., Гломазић Р., Спасић С., “Човек и право интелектуалне својине“, Право теорија и пракса, No. 3-4/2010
16. Raičević V., Glomazić R, Socio-ekonomski značaj i pravni okvir delovanja socijalnih preduzeća u evropi i svetu, Ekonomija teorija i praksa, No. II//2013, Novi Sad, ISSN 2217-5458.
17. Glomazić R., S. Goh, A. O'Brien, D. Conner, i J. Bin. 2014. Uloga biznisa u izgradnji održive ekonomije - trenutni status i budući pravci. Ekonomija: teorija i praksa 7, (1): 99-124.

НОРМАТИВНО-ПРАВНА РЕШЕЊА ЗА ИЗГРАДЊУ ЗЕЛЕНЕ ЕКОНОМИЈЕ СРБИЈЕ - компаративна анализа законодавних решења и праксе Европске уније и Србије - de lege lata, de lege ferenda

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Докторска дисертација кандидата Рада Гломазића урађена је у потпуности у складу са важећим универзитетским стандардима, има прописан облик и садржај. Написана је на српском језику, латиничним писмом (фонт Times New Roman, стил Regular, величина 12, проред 1,5) на 373 стране. Структурирана је кроз 8 поглавља, закључна разматрања и преглед коришћене литературе. Испред основног текста дисертација садржи насловну страну, садржај и индекс табела и графикана. Текст садржи 12 табела, 8 графикана, 456 фуснота и 467 извора литературе. Дисертација је израђена на основу проучавања грађе која обухвата значајан број извора - 166 библиографских јединица и 301 регулаторни, стратешки, програмски и плански акт система Уједињених нација, Европске уније и Републике Србије.

Садржај докторске дисертације обухвата следећа основна поглавља:

1. Уводна разматрања
2. Широки теоретски контекст
3. Међународно право и политика одрживог развоја
4. Право и прописи Европске уније о одрживом развоју и зеленој економији
5. Право Републике Србије о одрживом развоју и зеленој економији
6. Анализа законодавних решења и праксе Европске уније и Србије – de lege lata, de lege ferenda
7. Упоредна анализа и закључци
8. Закључна разматрања.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Уводна разматрања

Кандидат користи прва, уводна разматрања како би дао кратку, али врло индикативну личну опсервацију парадигме развоја, и тиме указује на капацитет и спремност за дубље разумевање тоталитета ствари и односа. Потом исправно поставља целовит теоријско-методолошки оквир истраживања и дефинише проблем, предмет, циљ и хипотезе истраживања, као и методе научног сазнања и истраживања коришћене у раду. Такође, кандидат представља своје виђење значаја и оправданости дисертације. Уводни део допуњује приказ структуре рада.

Овај део рада се позитивно оцењује.

Широки теоретски контекст

У овом поглављу кандидат образлаже концепт одрживог развоја на нивоу ширег теоретског контекста и његове централне градивне чиниоце: одрживост и развој. Ослањајући се на велики број аутора и теоретичара, и различитих и преовлађујућих ставова у литератури, кандидат чини детаљнији осврт на процес одређења одрживости и одрживог развоја, његове димензије, начела, концепте и циљеве, као и на процес глобализације идеје одрживости и одрживог развоја; напослетку, расправља о одрживом развоју у светлу изазова века у коме живимо. Сумирајући бројна мишљења, увиђа недостатак свеобухватнијег теоретског оквира за целовитије разумевање одрживог развоја и његове сложености. Кандидат сугерише да је немогуће одвојити теоријску садржину појма одрживог развоја, као концепта суочавања с конкретним проблемом, од повратног утицаја кроз који се овај појам обликује у главном, јер је круг укључених интересних група и учесника на међународном нивоу све шири, те да би стога прецизније детерминисање емпиријских карактеристика појма одрживог развоја представљало значајан истраживачки подухват. У поглављу се имплицитно истиче допринос економске мисли развоју концепта одрживог развоја, што је један од кључних предуслова за даљу елаборацију теме рада. Поглавље се завршава приказом основних постулата и разумевањем зелене економије као једне од глобално понуђених алтернатива за заустављање неограниченог раста.

Овај део рада се позитивно оцењује.

Међународно право и политика одрживог развоја

Треће поглавље представља логичан наставак другог, а уједно и оквир за утврђивање односа права и политике одрживог развоја на супра-националном нивоу, с обзиром да аутор упућује на концептуалистичко одређење одрживог развоја у оквиру тоталитета његове политике и права. Даје се хронологија настајања и развоја међународне политике одрживог развоја, обликовања права одрживог развоја, формулисања глобалних циљева одрживог развоја, оквира и инструмената за њихово остваривање. Други део поглавља доноси расправу о праву одрживог развоја; али и закључак кандидата да право одрживог развоја, као квалитетно уравнотежени процес промена, мора бити универзална вредносна константа у свету која се стално мења. Првим трима поглављима кандидат демонстрира владање траженом теоријском подлогом и поставља основу за дубља разматрања како политичка и правна теорија одрживог развоја утичу на динамику стварања и усклађивања политике и правних тековина одрживог развоја између Европске уније и Републике Србије, као земље кандидата.

Овај део рада се позитивно оцењује.

Право и прописи Европске уније о одрживом развоју и зеленој економији

Ово поглавље се бави регулативом Европске уније у области одрживог развоја и зелене економије. У њему кандидат на врло систематичан и кохерентан начин приказује сву сложеност и међу-секторску кохезију карактера политике одрживог развоја Европске уније. Таквим, методолошки захтевним приступом се упућује на закључак да ова надржавна творевина међународног права и историјских околности не види у одрживости једино развој, већ и безбедност и сигурност за грађане, животну средину и економију, те да све јавне политике сагледава управо кроз призму одрживости. Полазећи од става да су кључна тематска подручја за развој зелене економије политика климатских промена, енергетика, управљање отпадом, политика заштите животне средине, пољопривреда, транспорт и грађевинарство, а да се зелени раст ослања на три стуба, који се међусобно прожимају, допуњују и условљавају – зелену, циркуларну и ниско-угљеничку економију - кандидат аналитички излаже и разматра правне тековине Европске уније, примарно и секундарно законодавство, које препознаје и детерминише као алате усвајања и превођења међународне политике и права одрживог развоја на ниво Европске заједнице.

Овај део рада се позитивно оцењује.

Право Републике Србије о одрживом развоју и зеленој економији

У овом поглављу објашњене су политике, право и прописи Републике Србије од значаја за њен одрживи развој. Идентификован је и анализиран регулаторни оквир тзв. зеленог раста. Кандидат у напред дефинисаним тематским областима (политика климатских промена, управљање отпадом, енергетска политика - са фокусом на енергетску ефикасност, транспортна политика, пољопривреда и политика руралног развоја, грађевинарство, као и управљање животним средином - са фокусом на хоризонтално законодавство) сагледава постојеће стање, анализира правна решења и праксе, како би у наредном поглављу могао да идентификује правне празнине у законодавству Републике Србије у односу на релевантне прописе Европске уније – *de lege lata*, *de lege ferenda*. Анализа домаћег, националног правног система вођена у односу на процес усклађивања законодавства са правним тековинама Европске уније и у односу на секторска акта Европске уније која се транспонују у национални правни поредак. При томе, кандидат аналитички разматра квантитет, али промишља и о квалитету тог процеса, динамици и нивоу постигнуте усклађености. Анализирањем правних празника идентификовани су кључни недостаци домаћег регулаторног оквира, који се, шире гледано, негативно или бар недовољно позитивно одражавају на подстицање и успостављање услова и могућности за зелени раст Републике Србије и, неодојиво, на њен одрживи развој. У смислу политике одрживог развоја, кандидат заузима став да релевантни прописи Уније представљају практични оквир и путоказ за спровођење одрживих (кандидат их одређује као правичне, праведне и предвидиве) реформских процеса, од значаја не само за стварање услова за зелени раст, већ и за бољитак целог друштва.

Овај део рада се позитивно оцењује.

Анализа законодавних решења и праксе Европске уније и Србије – *de lege lata*, *de lege ferenda*

На темељу усредсређене и обимне поставке, кандидат отвара шесто поглавље, једно од аналитички централних у дисертацији, у коме, у циљу бољег разумевања начина примене и могућих начина примене прописа Европске уније и сагледавања ефеката појединих решења значајних за изградњу зелене економије и стварање услова и могућности успостављања зеленог раста у Републици Србији, изводи упоредну анализу законодавних решења и праксе Републике Србије у односу на *acquis communautaire*. Кандидат отвара питање утицаја политике заштите животне средине на економску политику, што се често и неоправдано занемарује, као да је у питању нешто ефемерно. Узимајући у обзир све дотадашње налазе, кандидат уочава и елаборира директну повезаност заштите животне средине и функционисање тржишта, указујући на разлоге због којих неотворено преговарачко поглавље 27 (животна средина и климатске промене) представља јаку кочницу зелене економије и зеленом расту у Србији. Идентификоване правне празнине односе се на правни оквир и проблематику хоризонталне и вертикалне усклађености планских и стратешких аката и прописа као инструмената реализације ових аката, упоредно посматрано. Неусклађеност одредаба прописа с правним тековинама Европске уније широко је и дифузно, јер правни оквир Европске уније није статичан. Сукцесивна промена појединих прописа доприноси нарушавању хоризонталних и вертикалних усклађености прописа, што директно утиче на правну сигурност, али некада и потпуно онемогућава настанак правних односа, другог материјалног ефекта или примену појединих прописаних мера значајних за енергетску ефикасност. Такође, у том процесу настају и правне празнине које могу бити проузроковане неблаговременим доношењем или недоношењем уопште подзаконских прописа, којима се ближе уређује и ствара могућност примене одредаба закона у пракси. Са сврхом дубљег сагледавања и испитивања места законодавства и правних празника у систему фактора који утичу на зелени раст и одрживи развој у Републици Србији, али и функционалних веза са осталим чиниоцима система и домаћаја њиховог утицаја, шесто, седмо и осмо поглавље чине целину покушаја сагледавања тоталитета односа препознатих процеса, што и јесте предмет дисертације.

Овај део рада се позитивно оцењује.

Упоредна анализа и закључци

У овом делу кандидат разматра тоталитет односа неколиких процеса: процеса придруживања Републике Србије Европској унији, процеса усклађивања са међународном политиком одрживог развоја оличеном у Агенди 2030, процеса усвајања правних тековина Европске уније, процеса општења Републике Србије и Европске уније кроз преговарачка поглавља, процеса остваривања глобалних циљева одрживог развоја у Републици Србији. Истражује, идентификује и разматра везе и корелације између димензија одрживог развоја, владавине права и тренутних стратешких путања развоја Републике Србије, као међусобно зависних и условљених категорија, института и циљева. Даље критички анализира најважније правне и стратешке акте донете у претходном периоду који су од кључног значаја за трансформацију институционалног оквира потребну за креирање политика, односа, услова и могућности за изградњу зелене економије, успостављање зеленог раста и одрживи развој Републике Србије. Кандидат сагледава правилности и законитости у поменутим односима како у њиховом просторно-временском континууму, тако и у формирању и одвијању међусобних корелација из којих произилазе нови институционални односи који креирају нови квалитативни оквир за настајање права и политика нове (зелене) генерације.

Овај део рада се позитивно оцењује.

Закључна разматрања

У оквиру закључних разматрања кандидат је интерпретирао резултате истраживања, показавши ширину и сложеност предмета рада. Направљена је синтеза истраживања кроз навођење резултата до којих је кандидат дошао. Резултати истраживања и изведени закључци докторске дисертације јасно су и концизно представљени. Закључна излагања упућују на вишедимензионалан теоријски приступ кандидата изради рада. И овде, попут претходна два поглавља, кандидат промишља о одређеним решењима за дефинисани проблем истраживања, односно за развој нормативно-правног оквира потребног за изградњу зелене економије у Републици Србији. Коначно, указано је на потврђивање постављених хипотеза.

Овај део рада се позитивно оцењује.

Литература

Списак коришћене литературе садржи 467 извора релевантних иностраних и домаћих аутора из области дефинисаног предмета истраживања. Коришћени извори су исправно цитирани у оквиру основног текста и једнообразно форматирани у списку коришћене литературе. Коришћена литература се састоји од грађе која обухвата 166 библиографских јединица и 301 регулаторни, стратешки, програмски и плански акт претежно система Уједињених нација, Европске уније и Републике Србије.

Овај део рада се позитивно оцењује.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Докторска дисертација Рада Гломазића пружа нови увид у природу и карактер тоталитета односа неколиких процеса: процеса придруживања Републике Србије Европској унији, процеса усклађивања са међународном политиком одрживог развоја оличеном у Агенди 2030, процеса усвајања правних тековина Европске уније, процеса општења Републике Србије и Европске уније кроз преговарачка поглавља, процеса остваривања глобалних циљева одрживог развоја у Републици Србији. Реч је о феномену који у домаћој литератури до сада није имао аутора. Резултати истраживања су вишедимензионални и односе се на знатан број ефеката међусобних утицаја ових процеса и њима изазваних промена. Разматрањем њихове међусобне интегралности кандидат их доводи у институционалну и функционалну везу, и усмерава истраживање на улоге јавних политика и правних тековина у политици одрживог развоја и утицају на његове три одређујуће, трансформативне економије: зелену, циркуларну, ниско-угљеничку. Рад холистички сагледава корелације између нормативног уређивања друштва и одрживог развоја друштва, врши систематичну и свеобухватну анализу њиховог сложеног међусобног односа и изводи закључке о могућим каузалним односима ових варијабли од значаја за зелени раст.

Одрживи развој се посматра као условљавајући фактор квалитета или вредности успостављања политичког и нормативног уређења. Указује се на позитивну везу између права на одрживост, политике одрживог развоја и интеграције; релација - у којој је право на одрживост полазишта, а уједно и крајње исходиште, политике одрживог развоја чине отелотворене друштвене промене, док интеграције представљају механизме за успостављање таквих промена, механизам артикулације интереса и опредељења Републике Србије да се остварило одрживо развија.

Одрживи развој Републике Србије добио је последњу и кључну институционално-вредносну одредницу потписивањем Споразума о стабилизацији и придруживању. У односима Републике Србије и Европске уније у последњој деценији кандидат уочава опредељење Србије да свој одрживи развој или друштвену транзицију одрживости кохезивно веже за пут одрживог развоја Европске уније, и закључује да је одрживи развој Републике Србије једино изводив процесом европских интеграција. Спровођење Агенде 2030 кроз процес евро-интеграција је специфичност Републике Србије. Кандидат процес нормативно-политичког усклађивања са правним тековинама Европске уније назива и његовом завршном конвергенцијом недовољно кохерентних компонената одрживог развоја у стабилан систем елемената одрживог развоја. Сагледавајући односе ова два ентитета кандидат уочава и једну константу: владавина права се истиче као одлучујући предуслов мира, стабилности и

просперитета, и као кључни алат трансформације друштва. Овај рад је довео у значајну корелацију политички систем утемељен на владавини права одрживог развоја и унапређење свеобухватног друштвеног стања.

Штавише, дисертација истиче нормативно уређивање друштвених односа као најефективнију развојну политику друштва у контексту остваривог одрживог развоја. Следствено, кандидат чини покушај систематизације хронолошких и логички доказивих испољавања стварности која настају као резултат интеракције њихових каузално условљених односа.

Зелени раст као раст зеленом економијом се тумачи као одговор политике одрживог развоја на растуће глобалне претње по успостављене друштвене системе. Друштвене промене неопходне за зелени раст условљене су правом и политиком одрживог развоја. Кандидат наглашава да нормативно уређивање није довољно само по себи, да законодавство мора бити, једном речју, квалитетно, а јавне политике, једном речју, оствариве, да је сврха законодавства остваривање позитивног утицаја на друштво у смислу одрживог развоја, јер управо и само из такве нормативе произлазе ефективне јавне политике, које повратно позитивно делују на правни систем.

На примеру енергетске ефикасности, као доминантног чиниоца постојеће политике развоја Републике Србије и кочничара одрживог развоја Републике Србије, идентификована је кључна правна празнина у процесу усклађивања, а то је хоризонтална и вертикална неусклађеност прописа. Изведен је закључак да она настаје због временске дистанце у промени појединих прописа и недовољној функционалности система да усклади све вишеслојне активности, што резултира низом појединачних, али и структурних последица.

Кандидат налази да се суштинска опредељеност државе и јавног сектора за зелени, ниско-угљенички, климатски неутралан раст не може назрети увидом у постојеће секторске и ресорне политике Републике Србије, те да је постојећи корпус нормативних решења и даље, како у квантитативном тако и у квалитативном смислу, суб-оптималан. Изостанак кохерентног, свеобухватног, квалитетног нормативног уређења области зелене економије у Републици Србији изједначава се са друштвеним препрекама одрживости. Упоредна анализа регулаторних оквира Европске уније и Републике Србије од значаја за изградњу зелене економије упућује на закључак да зелени раст као такав категоријски није опредељен у законодавном оквиру Републике Србије, као и да ниједан од стубова зеленог раста - зелена економија, циркуларна економија, ниско-угљеничка економија - није опредељен у позитивном националном законодавству као правни институт или правна категорија, или пак појам са значењем. Осим што законодавна нерегулисаност ових концепата представља озбиљну кочницу одрживом развоју, она узрокује настајање правних празнина. Такође, за разлику од Европске уније, Република Србија нема стратегију или мапу пута одрживог развоја, ни политике зеленог раста, што се одражава на некохерентност права и политике одрживог развоја, а из чега изири низак ниво институционализације стратешко-регулаторног оквира за одрживи развој, и на крају резултира малим, готово занемарљивим афирмативним утицајем постојећег оквира јавне политике и решења *de lege lata* на чиниоце одрживог развоја или зеленог раста Републике Србије.

Разматрајући тоталитет односа предметних процеса, питање зеленог раста улази у фокус специфичних структура и природе односа права и политике одрживог развоја. Права и политике су два кључна покретача друштвених процеса и промена, у оба смера, док их интегрисани процеси усмеравају ка европским вредностима. У том међу-утицају правни систем делује као кључни механизам за стварање средине у којој су могући услови и прилике за зелену економију.

Анализа резултира у закључку да циљ усклађивања законодавства и политике Републике Србије с тековинама Европске уније мора бити и унапређење нормативно-политичког оквира њиховим (пре)обликовањем, тако да нови (ре)дизајниран нормативно-политички систем минималистички буде холистичко-феноменолошки израз претпостављене могућности једнаког приступа ресурсима за све и правичне расподеле јавног добра, што и јесте основна премиса зелене економије; коначно, да би био могућ и остварив, зелени развој мора претходно бити конзумиран правним оквирима.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Резултати добијени у истраживању и изведени закључци приказани су на јасан, прегледан, концизан и систематичан начин, у виду текста, табела и графичких приказа, конзистентно су тумачени и детаљно образложени. Обрада, анализа и интерпретација резултата истраживања прате одабрани методолошки оквир у складу са дефинисаним предметом и циљевима истраживања.

Комисија позитивно оцењује начин приказивања и тумачења резултата истраживања.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

1. Да ли је докторска дисертација/докторски уметнички пројекат написан у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Докторска дисертација је у потпуности написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли докторска дисертација/докторски уметнички пројекат садржи све битне елементе

Докторска дисертација насловом, садржајем, постављеним проблемом и предметом истраживања, дефинисаним циљевима и хипотезама, методологијом истраживања, резултатима истраживања и начином тумачења резултата садржи све битне елементе.

3. По чему је докторска дисертација/докторски уметнички пројекат оригиналан допринос науци, односно уметности

Разматрајући докторску дисертацију кандидата Рада Гломазића, комисија констатује да дисертација пружа оригиналан допринос науци из више разлога.

Истраживачке хипотезе су јасно постављене, а потом и потврђене.

Широке теоретске опсервације категорија одрживог развоја, политике и права одрживог развоја резултирају у оригиналном промишљању о одрживом развоју као условљавајућем вредносном фактору успостављања политичког и нормативног уређења система.

Дисертација систематично и свеобухватно, мултидисциплинарним приступом, сагледава тоталитет односа више сложених и динамичних друштвених процеса, што је неупитно крајње изазован приступ изучавању друштвених појава, и указује на везе и односе коваријације и каузалитета међу њима.

Резултати истраживања бацају ново светло на сличности и разлике између решења *de lege lata* Европске уније и Републике Србије од значаја за изградњу зелене економије и пут ка формулисању решења *de lege ferenda*.

С тим у вези, знатан компаративни обухват истраживања нормативно-правних решења је, такође, значајан допринос овога рада.

Дисертација растветљава улогу нормативно-правног оквира у изградњи зелене економије и садржи корисна промишљања о утицају регулаторних решења и пракси на међународном, европском и националном нивоу, у садејству комплексних појавних феномена из ширег политичког, друштвеног, културолошког контекста, на стварање услова и могућности за изградњу и развој зелене економије и зеленог раста.

Поред научног, резултати истраживања имају и практичан значај, јер указују на правне празнине нормативног, стратешког, програмског и планског оквира Републике Србије, које, као такве, делују као фактор кочења и ограничења одрживог развоја.

Дат је неспоран допринос систематизацији сазнања о предмету истраживања, као и научној дебати о разумевању контекста и препознавању законитости дешавања унутар тоталитета друштвених процеса кроз које пролази Република Србија, као држава кандидат, у актуелном тренутку.

Имајући у виду неупитну важност у овом тексту анализираних процеса по само друштво, његово одређење, питања његовог развоја, стагнације или назадовања, дисертација, поред уско научног, има и шире, друштвено оправдање, и значај.

Штавише, остварени увиди и резултати отварају нова питања и провоцирају на даља истраживања и аналитички рад.

4. Недостаци докторске дисертације/докторског уметничког пројекта и њихов утицај на резултат истраживања

Дисертација нема недостатака који утичу на резултате истраживања.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене докторске дисертације/докторског уметничког пројекта, комисија предлаже:

да се докторска дисертација „Нормативно-правна решења за изградњу зелене економије у Србији - компаративна анализа законодавних решења и праксе Европске уније и Србије - де леге лата, де леге ференда“ прихвати, а кандидату одобри одбрана.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.